

رنگ‌ها در محیط های آموزشی

یکی از مهمترین اماکنی که باید نگاه دوباره‌ای از زاویه تاثیر رنگ‌ها در آنها صورت گیرد، فضاهای آموزشی بویژه مدارس ابتدایی است؛ چراکه فرآیند خاطره‌سازی از رنگ‌ها از سنین کودکی آغاز می‌شود. این در حالی است که متأسفانه نقصان بزرگی در این زمینه دیده می‌شود و اگر از معدود استثناءها بگذریم، کمترین توجهی به این بحث نشده است. مدارس ما در بهترین شرایط فقط به اصول ایمنی و مهندسی توجه می‌کنند؛ اما این که متخصصان هنری و روان‌شناسی که تجارب ارزشمندی در این زمینه دارند، چقدر امکان حضور، مشاوره و اجرا در فضاهای آموزشی ما را دارند به نظر نمی‌رسد توجه چندانی را جلب کرده باشد.

با توجه به این که فرزندان ما در هر سنی که باشند، با رنگ‌ها ارتباط برقرار و شروع به تصویرسازی می‌کنند، آغاز خاطره‌سازی از رنگ‌ها از دوره نوزادی شکل می‌گیرد. نخستین ملاقات نوزاد با جهان به واسطه رنگ‌ها اتفاق می‌افتد بنابراین دلپذیر کردن این ملاقات نوزاد با جهان باید به واسطه رنگ‌های شاد و مفرح باشد. به همین دلیل است که امروز بسیاری از تولیدکنندگان اسباب‌بازی و وسایل کودک توجه زیادی به این قضیه نشان می‌دهند؛ چراکه تجربه‌های نخستین کودک از رنگ‌ها تاثیر شگرفی بر ذهن او می‌گذارد و می‌تواند ذخیره ارزشمندی برای سال‌های بعد فراهم کند.

در سال‌های آغازین آموزشی هم می‌بینیم که طراحان کتاب‌های درسی توجه خاصی به رنگ‌ها نشان می‌دهند؛ چراکه پژوهش‌ها نشان می‌دهد تنوع رنگ‌ها و استفاده از رنگ‌های روشن و شاد می‌تواند به ارتقای قدرت یادگیری کودکان کمک کند. البته تاثیر رنگ‌ها بر ذهن و روان کودکان فقط محدود به کتاب‌ها نیست؛ چراکه کودکان تاثیر زیادی از اجزای فضای آموزشی (رنگ نیمکت، رنگ دیوارها و سقف کلاس‌ها، راهروها، دیوارهای حیاط مدرسه، پنجره و وسایل کمک آموزشی) می‌گیرند.

همین دلیل است که امروز در فضاهای آموزشی استاندارد از رنگ‌های سبز، زرد، قرمز، آبی و سفید به میزان قابل توجهی استفاده می‌شود، در واقع رنگ‌ها هم در قالب کتاب‌های آموزشی و هم در اجزای دیگر فضاهای آموزشی به بالا رفتن میزان یادگیری کودکان کمک می‌کنند، در نقطه مقابل اگر به اهمیت رنگ‌ها در عمل توجه نشود، نتایج معکوس خواهیم گرفت.

نکته مهم دیگر تناسب رنگ‌ها با دوره‌های مختلف آموزش است؛ مثلاً تاکید می‌کنیم که بر شاد و تند بودن رنگ‌ها در دوره ابتدایی می‌شود، برای دوران آموزش متوسطه وجود ندارد.